

Itseruoskintaa odotellessa

Olympiakisat eivät ole menneet Suomelta virallisten tavoitteiden mukaisesti ja heikon menestyksen jälkipyykki alkaa jo ensi viikolla. Tätä kirjoitettaessa perjantai-illan kisamenestys ei ollut selvillä ja voivathan hiihdon kuninkuusmatkat vielä toki muuttaa jälkimakua huomattavasti. Joka tapauksessa 12 mitalin kunnianhimoinen tavoite jäi haaveeksi.

Suomalaiset ovat tunnetusti itseruoskinnassa kultamitalikansaa ja saammekin lähiviikkoina lukea monenlaisia juttuja talviurheilumme tason romahtamisesta: maailma hiihtää, luistelee ja hyppää meiltä karkuun. Vertailukohtana analyyseissä tulevat olemaan ainakin ruotsalaiset ja norjalaiset, sillä molempien kansakuntien olympiamenestys on ollut kokonaisuutena hulpeaa.

Yksi perinteisimmistä itseruoskinnan välineistä on väite, että huippu-urheilijamme eivät kestä arvokisojen painetta. Tämä näkyy muun muassa siinä, että venymiskyky puuttuu. Tästähän tv-selostajat ja -kommentaattorit ovat muistuttaneet meitä Vancouverin lähetyksissä moneen otteeseen.

Fraaseihin kuuluu myös, että Ruotsin hannuhanhet ovat aina iskussa tärkeillä hetkillä, norjalaiset ovat todellista hiihtokansaa ja Kanadan ammattilaiset jaksavat painaa kaukalossa viimeiseen sekuntiin saakka. Kieltämättä olemmekin näihin suurin urheilukansakuntiin verrattuna täysiä luusereita, ja esimerkkejä paineensietokykymme puutteesta löytyy urheiluhistoriastamme pilvin pimein.

Esimerkiksi Lasse Viren ei onnistunut voittamaan tuplakultaa kolmatta kertaa Moskovassa 1980, ja Pertti Karppinen puolestaan epäonnistui 1988 yrittäessään neljättä perättäistä olympiavoittoaan. Marja-Liisa Kirvesniemi (Hämäläinen) otti Sarajevosta 1984 ainoastaan kolme kultamitalia, vaikka neljäskin olisi ollut jaossa viestissä. Matti Nykänenkään ei voittanut kaikkia viittä olympiakilpailuaan, vaan jäi Sarajevossa normaalimäessä surkeasti hopealle. Samppa Lajunen voitti Salt Lake Cityssä kolme kultamitalia, mutta jäi neljä vuotta aiemmin Naganossa kahdesti hopealle jne. Suomalaisten häpeällisten epäonnistumisten lista vaikuttaa loputtomalta.

Ainoa johtopäätös jo pelkästään historian valossa onkin, että suomalaisen huippu-urheilijan pää ei todellakaan kestä arvokisoissa. Nyt vaan henkinen ruoska käteen, leuka rintaan ja Vancouverin syyllisten etsiminen voi alkaa.

Näin sitä voittamisen kulttuuria luodaan Suomessa kansainvälisen huippu-urheilun aaltoliikkeistä huolimatta.

Julkaistu Pohjolan Sanomissa 27.2.2010